	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Програма виробничої практики з основ медсестринства**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І5 Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язковий
Форма навчання	Очна/денна,вечірня
Рік навчання / семестр	І курс, семестр ІІ (ПЗСО), ІІ курс, семестр ІV (БСО), І курс, семестр ІІ (вечірнє відділення)
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Робота у відділеннях стаціонару – 60 Самостійна робота – 30
Укладачі	Бондаренко Людмила Павлівна Довгаль Ганна Володимирівна
Керівники практики	Методичні керівники від Коледжу та керівники від баз практики, призначені в установленому порядку.
Контакти та консультації	Контактні дані керівників та графік консультацій повідомляються здобувачам освіти до початку практики.
Бази практики	Практика проводиться на базах закладів охорони здоров'я, з якими коледжем укладено договори про проведення практики. Здобувачі фахової передвищої освіти можуть самостійно пропонувати базу для проходження практики відповідно до положення про практичне навчання у Криворізькому фаховому медичному коледжі.
E-mail	l.bondarenko@krmedkol.com, annadovgal@krmedkol.com
Консультації	Графік консультацій повідомляється методичним керівником практики напередодні практики
Анотація до курсу	Виробнича практика з освітнього компонента «Основи медсестринства» є першим етапом практичної підготовки здобувачів освіти безпосередньо в умовах закладу охорони здоров'я (ЗОЗ). Практика проводиться після завершення теоретико-практичного курсу «Основи медсестринства» в умовах симуляційних кабінетів та тренінгових центрів коледжу. Головний фокус першої практики спрямований на клінічну адаптацію здобувачів освіти, подолання психологічного бар'єру під час спілкування з пацієнтами та колегами, опанування правил

	реального лікувально-охоронного режиму стаціонару, а також систематизацію навичок базового медсестринського догляду, виконання медичних маніпуляцій, дотримання вимог інфекційного контролю, біобезпеки та поводження з медичними відходами.ипів медсестринської етики і деонтології.
Мета та завдання курсу	**Мета практики:** формування первинних професійних та загальних компетентностей медичної сестри/брата в умовах закладу охорони здоров'я, вдосконалення техніки виконання медсестринських маніпуляцій, застосування навичок клінічного обстеження пацієнта та реалізація медсестринського догляду. **Основні завдання:** – Адаптація до умов діяльності приймального та стаціонарних відділень ЗОЗ. – Засвоєння посадових обов'язків та стандартних операційних процедур (СОП) на робочому місці сестри медичної. – Практичне застосування сучасних вимог інфекційної безпеки, використання ЗІЗ, проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення та стерилізації медичних виробів. – Оцінювання функціонального стану пацієнтів (вимірювання АТ, пульсу, ЧДР, термометрія, антропометрія, визначення набряків) та реєстрація даних у первинній медичній документації. – Опанування безпечного переміщення пацієнтів, профілактики пролежнів та організації лікувального харчування. – Відпрацювання навичок парентерального та ентерального введення лікарських засобів під контролем керівників практики. – Здійснення підготовки пацієнтів до лабораторних та інструментальних досліджень. – Дотримання правил етики, деонтології, етичного кодексу медичної сестри та правил поводження під час сигналів цивільного захисту («Повітряна тривога»). **Програмні компетентності та результати навчання** **Загальні (ЗК):** К 4: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6: Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8: Здатність до міжособистісної взаємодії. **Спеціальні / фахові (СК):** СК 1: Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2: Здатність задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань. СК 3: Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4: Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням та іншими фахівцями на засадах сімейно-орієнтованого підходу. СК 5: Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях. СК 6: Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді. СК 9: Здатність до використання сукупностей професійних навичок при підготовці й проведенні досліджень та застосуванні фармакологічних засобів.

	СК 10: Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки. СК 12: Здатність до безперервного професійного розвитку (освіта впродовж життя). СК 14: Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. РН3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4 Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленим нормативно-правовими документами. РН 5 Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 8 Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН10 Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН11 Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН12 Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. пацієнтів. РН18 Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

Зміст курсу

№ з/п	Відділення	Кількість годин	
		Робота у відділенні	Само ро
1	Приймальне відділення	12	
2.	Відділення стаціонару	48	
	Разом	**60**	

Пререквізити	«Українська мова за професійним спрямуванням», «Основи психології та міжособове спілкування», «Основи латинської мови з медичною термінологією», «Основи інформаційних технологій в медицині», «Анатомія та фізіологія людини» «Медична біологія з основами медичної генетики», «Основи медсестринствв», «Основи національного спротиву»

Кореквізити	«Основи психології та міжособового спілкування, медичної етика та деонтології», «Основи фармакології та медичної рецептури», «Мікробіологія з вірусологією та основами імунології», «Основи екології та профілактичної медицини».
Постреквізити	«Медсестринство у внутрішній медицині», «Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології»,»Медсестринствов педіатрії», «Медсестринство в гінекології та репродуктивне здоров'я і планування сім'ї», «Медсестринство в інфектології, інфекційний контроль», «Медсестринство в неврології з основами психіатрії та наркології», «Медсестринство у соціальній реабілітації»
Методи навчання	**Демонстрація маніпуляцій:** безпосередній керівник практики показує алгоритм виконання процедури (наприклад, постановку системи для інфузій чи забір крові) безпосередньо на робочому місці. **Самостійна робота під контролем** безпосереднього керівника:здобувач освіти самостійно виконує медсестринські втручання (роздача ліків, перев'язки, вимірювання АТ), тоді як ментор контролює безпеку пацієнта та правильність алгоритму. **Інструктаж** (вступний, поточний, заключний): чітке роз'яснення правил техніки безпеки, інфекційного контролю (накази МОЗ) та етапів виконання завдань на день. **Клінічний розбір:** спільний аналіз стану хворого, визначення його дійсних і супутніх проблем, складання плану індивідуального медсестринського догляду. **Ааналіз клінічних ситуацій**: розбір нестандартних або критичних ситуацій, що виникли у відділенні (наприклад, раптове погіршення стану пацієнта під час крапельниці, алергічна реакція), та алгоритм дій медсестри. **Робота з алгоритмами та СОП**: використання покрокових алгоритмів виконання маніпуляцій, які є на робочих місцях (у маніпуляційній, стерилізаційній, на посту). **Ведення звітної документації:** щоденне заповнення щоденника практики у переліку виконаних процедур. Це стимулює самостійно оцінити, які навички він опанував успішно, а над чим ще треба попрацювати.
Методи контролю	1. Поточний контроль щоденний. Здійснюється безпосереднім керівником практики (протягом робочого дня. Спостереження за практичною діяльністю: Керівник оцінює, як здобувач освіти виконує маніпуляції в реальних умовах (наприклад, роздає ліки, робить ін'єкції або доглядає за важкохворими). Чек-лист контролю навичок під час виконання конкретних процедур. Усне опитування проводиться під час ранкового інструктажу або безпосередньо перед маніпуляцією. Перевірка щоденника виробничої практики:щоденний контроль правильності, акуратності та своєчасності опису виконаної роботи. Керівник підписує кожен день практики. 2. Проміжний контроль. Проводиться методичним керівником практики після завершення вивчення окремого розділу. Тестування: перевірка базових знань з інфекційного контролю,

	наказів МОЗ та безпеки пацієнта у формі тестів, до ліцензійного іспиту «ЄДКІ»). Розбір кейсу: здобувач освіти презентує задоволення потреб пацієнта: описує його проблеми, встановлює медсестринські діагнози та звітує про результати виконання плану догляду. 3. Підсумковий контроль (Диференційований залік) Проводиться в останній день практики . Здобувач освіти повинен продемонструвати алгоритм виконання маніпуляцій на тренажерах/муляжах з коментарями щодо інфекційної безпеки. Аналіз та захист звітної документації: Керівники перевіряють щоденник практики (наявність усіх підписів та печаток). Текстовий звіт. Характеристику-відгук від загального та безпосереднього керівника (де виставлено рекомендовану оцінку за роботу у відділенні) Критерії, які обов'язково враховуються при контролі: Професійна компетентність (точність виконання алгоритмів). Дотримання інфекційної безпеки (асептика, антисептика, утилізація відходів). Етика та деонтологія (вміння спілкуватися з пацієнтами, субординація, збереження медичної таємниці). Дисциплінованість (відвідуваність, зовнішній вигляд, графік роботи).
Види контролю	поточний та підсумковий контроль відповідно до Програми практики

Перелік практичних навичок та умінь

1. Використовувати засоби індивідуального захисту: халати захисні, рукавички, маски, респіратори, захисні окуляри та щитки.
2. Готувати дезінфекційні розчини різної концентрації.
3. Дезінфікувати предмети догляду.
4. Проводити утилізацію виробів медичного призначення.
5. Готувати перев’язувальний матеріал, укладати в бікси та в пакувальний матеріал.
6. Контролювати якість передстерилізаційного очищення.
7. Проводити контроль якості стерилізації в автоклаві з використанням хімічних індикаторів .
8. Проводити гігієнічну обробку рук антисептиком.
9. Здійснювати безпечне переміщення пацієнта на візок, крісло-візок, ноші, ліжко.
10. Проводити санітарну та протипедикульозну обробку пацієнта.
11. Змінювати положення пацієнта в ліжку.
12. Пролежні. Проводити заходи щодо профілактики і лікування пролежнів.
13. Заповнювати паспортну частину медичної карти стаціонарного хворого, журнал прийому пацієнтів, екстреного повідомлення, статистичну карту вибулого зі стаціонару.
14. Змінитипостільну та натільну білизну пацієнтові з ліжковим режимом.
15. Здійснення вранішнього туалету пацієнта.
16. Подавати сечоприймач, судно тяжкохворим.
17. Складати порційну вимогу на харчування хворих.
18. Годувати тяжкохворого пацієнта з ложки і напувальниці.
19. Вимірювати температуру тіла. Реєструвати дані термометрії в температурному листі.
20. Підраховувати частоту дихальних рухів. Реєструвати дані в температурному листі.
21. Подавати кисень через маску, канюлі.
22. Досліджувати пульс. Реєструвати дані в температурному листі.
23. Вимірювати артеріальний тиск. Реєструвати дані в температурному листі.
24. Визначати набряки.
25. Асистувати медичній сестрі під час проведення очисної клізми.
26. Застосовувати газовідвідну трубку.

27. Асистувати медичній сестрі під час проведення катетеризації сечового міхура та промивання сечового міхура.
28. Застосувати міхур з льодом, грілку.
29. Навчати пацієнта користуванню кишеньковим інгалятором.
30. Закрапувати краплі в очі, ніс, вуха, закладати мазь за нижнє повіко.
31. Набирати лікарські засоби з ампули і флакона.
32. Розводити і розрахувати дозу антибіотика.
33. Виконувати внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні ін'єкції.
34. Збирати і заповнювати систему для внутрішньовенних вливань.
35. Брати кров з вени для лабораторного дослідження шприцом та вакуумною пробіркою, спостерігати за постановкою периферичного венозного катетера та догляду за ним.
36. Здійснювати підготовку пацієнтів до лабораторних методів дослідження.
37. Виконувати антропометричні дослідження.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Використовувати засоби індивідуального захисту: халати захисні, рукавички, маски, респіратори, захисні окуляри та щитки.
2. Готувати дезінфекційні розчини різної концентрації.
3. Дезінфікувати предмети догляду.
4. Проводити утилізацію виробів медичного призначення.
5. Готувати перев'язувальний матеріал, укладати в бікси та в пакувальний матеріал.
6. Контролювати якість передстерилізаційного очищення.
7. Проводити контроль якості стерилізації в автоклаві з використанням хімічних індикаторів .
8. Проводити гігієнічну обробку рук антисептиком.
9. Здійснювати безпечне переміщення пацієнта на візок, крісло-візок, ноші, ліжко.
10. Проводити санітарну та протипедикульозну обробку пацієнта.
11. Змінювати положення пацієнта в ліжку.
12. Пролежні. Проводити заходи щодо профілактики і лікування пролежнів.
13. Заповнювати паспортну частину медичної карти стаціонарного хворого, журнал прийому пацієнтів, екстреного повідомлення, статистичну карту вибулого зі стаціонару.
14. Змінити постільну та натільну білизну пацієнтові з ліжковим режимом.
15. Здійснення вранішнього туалету пацієнта.
16. Подавати сечоприймач, судно тяжкохворим.
17. Складати порційну вимогу на харчування хворих.
18. Годувати тяжкохворого пацієнта з ложки і напувальниці.
19. Вимірювати температуру тіла. Реєструвати дані термометрії в температурному листі.
20. Підраховувати частоту дихальних рухів. Реєструвати дані в температурному листі.
21. Подавати кисень через маску, канюлі.
22. Досліджувати пульс. Реєструвати дані в температурному листі.
23. Вимірювати артеріальний тиск. Реєструвати дані в температурному листі.
24. Визначати набряки.
25. Асистувати медичній сестрі під час проведення очисної клізми.
26. Застосовувати газовідвідну трубку.
27. Асистувати медичній сестрі під час проведення катетеризації сечового міхура та промивання сечового міхура.
28. Застосувати міхур з льодом, грілку.
29. Навчати пацієнта користуванню кишеньковим інгалятором.
30. Закрапувати краплі в очі, ніс, вуха, закладати мазь за нижнє повіко.
31. Набирати лікарські засоби з ампули і флакона.
32. Розводити і розрахувати дозу антибіотика.
33. Виконувати внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні ін'єкції.
34. Збирати і заповнювати систему для внутрішньовенних вливань.
35. Брати кров з вени для лабораторного дослідження шприцом та вакуумною пробіркою, спостерігати за постановкою периферичного венозного катетера та догляду за ним.
36. Здійснювати підготовку пацієнтів до лабораторних методів дослідження.

37. Виконувати антропометричні дослідження.

Політика курсу

Політика виробничої практики базується на принципах професійної відповідальності, академічної доброчесності та суворого дотримання інфекційної безпеки у закладах охорони здоров'я (ЗОЗ).

Вимоги до організації навчального часу та ротації: здобувач освіти зобов’язаний суворо дотримуватися затвердженого графіка проходження практики. Самостійно змінювати черговість або відділення заборонено.. Щоденна тривалість практики становить 6 годин.

Професійні вимоги, санітарний режим та деонтологія:здобувач освіти допускається до відділення лише у повному комплекті чистого медичного одягу: халат або хірургічний костюм, шапочка (волосся повністю прибране), медична маска (або респіратор), змінне взуття, що миється. Відповідно до стандартів ВООЗ, нігті мають бути коротко підстрижені, без нарощування та декоративного лаку. Ювелірні прикраси (каблучки, браслети, годинники) під час виконання маніпуляцій знімаються.

Інфекційний контроль та безпека: здобувач освіти зобов'язаний бездоганно володіти та застосовувати техніку гігієнічної антисептики рук, правила використання ЗІЗ, техніку безпеки при роботі з гострими предметами та біологічними рідинами пацієнта. Заборонено виконувати інвазивні маніпуляції без контролю безпосереднього керівника практики.

Етика та деонтологія: здобувач має демонструвати ввічливість, емпатію та повагу до пацієнтів, їхніх родичів та колег. Будь-які прояви дискримінації, грубості або розголошення персональних даних пацієнта (медичної таємниці) є підставою для негайного відсторонення від практики.

Політика відвідування та відпрацювання.

100%відвідування бази практики є обов’язковим. Запізнення на зміну прирівнюється до порушення трудової дисципліни.

Пропуски з поважних причин:у разі хвороби чи інших обставин здобувач освіти зобов’язаний попередити методичного та безпосереднього керівника практики. У перший день після одужання надається підтверджувальний документ (довідка від лікаря).

Порядок відпрацювання пропусків:будь-який пропущений день (навіть з поважної причини) має бути відпрацьований у повному обсязі (6 годин за кожен день пропуску) у позаурочний час за погодженням із заступником директора з практичного навчання коледжу. Якщо пропущено дні у приймальному відділенні, відпрацювання відбувається саме в цьому відділенні. Здобувач освіти, який не відпрацював пропущені години, до диференційованого заліку не допускається.

Академічна доброчесність та ведення документації.

Ведення Щоденника практики:щоденник є основним документом, що підтверджує роботу здобувача освіти. Об'єм виконаних маніпуляцій, щоденні записи тазвіт мають виконуватися виключно самостійно та охайно.

Заборона фальсифікацій: Категорично заборонено копіювати записи інших здобувачів освіти, самовільно підписувати щоденник замість загальних або безпосередніх керівників практики. Виявлення таких фактів кваліфікується як грубе порушення академічної доброчесності. Результати практики у такому випадку анулюються, а здобувач освіти отримує незадовільну оцінку (незарах).

Політика використання гаджетів.

Обмеження: Смартфони мають бути переведені в беззвучний режим. Використання телефонів на постах, у маніпуляційних чи палатах під час роботи заборонено.

Фото- та відеозйомка: Категорично заборонено фотографувати пацієнтів, їхню медичну документацію, результати аналізів та поширювати цю інформацію в соціальних мережах (Tik-Tok, Instagram тощо). Це є порушенням Закону України «Про захист персональних даних».

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента Виробнича практика з Основ медсестринства за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об’єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено поточне та підсумкове оцінювання.

Поточне оцінювання: Кожен робочий день оцінюється керівником від бази практики за 4-бальною системою (від «2» до «5») у щоденнику. Враховується теоретична підготовка, активність, якість виконання практичних навичок (догляд за хворими, ін'єкції, термометрія, заповнення журналів тощо).

Термін здачі звітної документації (дедлайн): Повністю оформлений щоденник (з підписами загального, безпосереднього та методичного керівника практики, печаткою лікарні) , характеристика та відгук, подаються методичному керівнику у перший робочий день після завершення терміну практики. Порушення дедлайну без поважних причин знижує підсумкову оцінку.

Диференційований залік: Допускаються здобувачі освіти, які відпрацювали всі 10 днів (60 годин) та здали документацію. Оцінка складається з поточних оцінок у закладі охорони здоров'я (середній бал), оцінки за ведення щоденника та результатів демонстрації алгоритмів практичних навичок під час заліку.

Оцінка за виробничу практику = (0,2*Оцінка з лікарні + 0,2*Оцінка за щоденник + 0,6* Оцінка за залік)/3

Оцінка з лікарні (бази практики) — виставляє керівник у лікарні за вашу роботу у відділенні, трудову дисципліну та деонтологію (шкала 2–5).

Оцінка за щоденник та самостійну роботу — виставляє викладач коледжу за вчасне, охайне ведення щоденника та виконані завдання самостійної роботи (шкала 2–5).

Оцінка за складання білета на заліку — виставляється за виконання 2 практичних навичок за Чек-листом у симуляційній кабінеті (шкала 2–5)

Узагальнений чек лист оцінювання

Здобувач освіти _____ Група _____ Дата _____

Білет № _____

Навичка 1 _____ Навичка 2 _____

Чек-лист застосовується окремо до кожної навички білета. Для кожного критерію встановлюється коефіцієнт: 1 — виконано правильно, повністю та самостійно; 0,5 — виконано частково або з несуттєвою помилкою, виправленою після підказки; 0 — не виконано або виконано неправильно. Бал за критерій дорівнює максимальній вазі критерію, помноженій на коефіцієнт. Критерії конкретизуються відповідно до алгоритму обраної навички до початку заліку.

№	Критерій	Максимум	Навичка 1	Навичка 2
1	Визначення мети, показань та послідовності виконання навички	2		
2	Ідентифікація пацієнта, пояснення процедури, згода та приватність	2		
3	Підготовка робочого місця, оснащення та пацієнта	2		
4	Гігієна рук, засоби захисту та інфекційна безпека	2		
5	Правильне й послідовне виконання основних етапів навички	6		
6	Спостереження за станом пацієнта, розпізнавання ризиків і реагування	2		
7	Завершення процедури, комфорт пацієнта, поводження з оснащенням і відходами	2		
8	Оцінка результату, документування та передавання інформації	2		
	Разом	20		

У графах «Навичка 1» та «Навичка 2» зазначають фактичний бал за кожним критерієм. Підсумок навички 1 _____ / 20; підсумок навички 2 _____ / 20; разом за дві навички _____ / 40. Примітки викладача _____. Підпис _____.

Переведення балів за білет в 4-бальну оцінку:

Набрані бали за 2 навички	Оцінка за навички з 4-и бальою шкалою	Пояснення
36 – 40 балів	5 («відмінно»)	Маніпуляції виконано бездоганно
30 – 35 балів	4 («добре»)	Виконано правильно, є дрібні неточності
24 – 29 балів	3 («задовільно»)	Допущено незначні помилки
менше 24 балів	2 («незадовільно»)	Маніпуляцію не виконано або порушено безпеку

Якщо за одну з навичок здобувач освіти отримує менше 12 балів (оцінка «2»), весь залік вважається не складеним

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка : підручник. 4-те вид., випр. Київ : ВСВ «Медицина», 2018. 424 с.
2. Лісовий В. М., Ольховська Л. П., Капустник В. А. Основи медсестринства : підручник. 4-те вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2026. 912 с.

Нормативно-правові акти:

1. Етичний кодекс медичної сестри України : прийнятий на IV З'їзді медичних сестер України (м. Чернівці, 16–17 верес. 2010 р.). URL: https://studall.org/all2-24336.html
2. Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я : наказ МОЗ України від 07.08.2015 № 494. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1028-15#Text
3. Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я» : наказ МОЗ України від 11.08.2014 № 552. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1067-14#Text
4. Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів» : наказ МОЗ України від 31.10.2024 № 1827. База даних «Ліга:Закон». URL: https://ips.ligazakon.net/document/MN029197
5. Про затвердження Державних санітарних норм та правил зі збору, сортування, транспортування, зберігання, дезінфекції та прання білизни в закладах охорони здоров'я : наказ МОЗ України від 08.05.2025 № 785. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0813-25#Text
6. Про затвердження Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами : наказ МОЗ України від 03.08.2020 № 1777. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1110-20#Text
7. Про затвердження Порядку проведення епідеміологічного нагляду за дифтерією : наказ

МОЗ України від 03.07.2020 № 1510. Офіційне мережеве видання МОЗ України. URL: https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukraini-vid-03072020-1510-
8. Про затвердження Порядку проведення екстреної постконтактної профілактики у працівників, які проводять тестування на ВІЛ або надають медичну допомогу... : наказ МОЗ України від 16.12.2024 № 2103. Офіційне мережеве видання МОЗ України. URL: https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-16-12-2024-2103
9. Про затвердження форми первинної облікової документації № 108-о «Журнал реєстрації аварій при наданні медичної допомоги ВІЛ-інфікованим особам та роботі з ВІЛ-інфікованим матеріалом» та Інструкції щодо її заповнення : наказ МОЗ України від 17.03.2015 № 148. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0378-15#Text
10. Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах/ закладах надання соціальних послуг/ соціального захисту населення : наказ МОЗ України від 03.08.2021 № 1614. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1182-21#Text

Електронні джерела інформації

1. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/
2. Офіційний вебпортал Міністерства охорони здоров'я України. URL: https://moz.gov.ua/

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії фундаментальнихмедичних дисциплін та практичної підготовки

Протокол № 01 від «03» вересня 2026 р.

Голова ЦК _____ / Юлія ЧЕРНУШКІНА/

(підпис) (прізвище, ім’я)